

FYLKESMANNEN I FINNMARK

FINNMÁRKKU FYLKKÁMANNI

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres ref

Deres dato
15.10.2012

Vår ref
Sak 2012/3908
Ark 460

Vår dato
16.01.2013

Saksbehandler/direkte telefon: Cathrine Paus - 789 50 312

Åpningsprosess for petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst

Vi viser til konsekvensutredning for åpning for petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst, sendt på høring 15. oktober 2012.

Finnmark har over flere år opplevd tiltakende aktivitet og optimisme generelt. Men de positive trekkene er ikke jevnt fordelt verken over hele fylket eller mellom innbyggere, og det skjer fortsatt stor fraflytting fra fylket til restNorge. Det er spesielt behov for ny virksomhet som grunnlag for tiltakende aktivitet og optimisme i østfylket.

Som redegjort for i konsekvensutredningen vil petroleumssaktivitet i Barentshavet sørøst kunne ha stor effekt på framtidig samfunnsmessig verdiskaping og sysselsetting i Finnmark, både gjennom virkninger av prøveboringer og utvinning, og gjennom ringvirkninger knyttet til forsyningsaktiviteter lokalisert i nærområdene og gjennom utvikling av petrobasert industri på land. Samtidig vurderes sannsynligheten for utslipp små og med muligheter for å begrense konsekvensene av eventuelt utslipp, basert på tilgjengelig og ny teknologi.

Vi reiser i det etterfølgende enkelte spørsmål ved vurderinger i utredningen og foreslår tiltak for å redusere negative utslag av oppstart. Fylkesmannen oppfatter likevel Konsekvensutredningen som et godt grunnlag for beslutning, og er på foreliggende grunnlag positiv til åpning for petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst

Petroleumsbasert aktivitet vil imidlertid alltid innebære fare for negative konsekvenser for miljø, natur og annen næringsaktivitet. Selv om sannsynlighetene for utslipp anslås overraskende små i utredningen, vil uansett konsekvensene for de sektorer og områder som skulle bli rammet, være omfattende, og samlet risiko ved slik aktivitet i området således stor dersom uhell først skjer

Sett fra et finnmarksperspektiv er det nettopp positive økonomiske ringvirkninger av petroleumsvirksomhet knyttet opp til en ilandføringsløsning og industriell bearbeiding, som vil kunne veie opp for risikoen for andre områder og sektorer og gi brei støtte for utbygging. Ilandføring er forøvrig i tråd med Regjeringens prinsipperklæring for norsk oljepolitikk. Gjennom ilandføringspålegg står vi etter vår oppfatning også bedre rustet til å håndtere eventuelle utslipp som måtte skje.

Infrastuktur

Åpning av Barentshavet sørøst vil kreve infrastrukturell utbygging på flere områder før utvinning og prosessering av eventuell funn kan finne sted. Det gjelder energitilgang, transportmessig logistikk, havnefasiliteter mv. Dette er prosesser som hovedsakelig krever sentral beslutning og oppfølging, og arbeidet bør startes opp.

Spesielt hva gjelder krafttilgang, legges det i utredningen til grunn at framtidig behov knyttet til full tilførsel fra land og aktivitet tilsvarende høyt scenario kan dekkes gjennom realisering av foreliggende utbyggingsplaner for sentralnettet, og delvis tilførsel fra land eller aktivitet tilsvarende lavt scenario dekkes gjennom dagens utbyggingsplaner i regionalnettet.

Fylkesmannen er usikker på hva som er foreliggende utbyggingsplaner i sentral- og regionalnettet, og hvorvidt de kan realiseres i tråd med petroleumssektorens framtidige behov, forutsatt åpning. Det knyttes nå usikkerhet til gjennomføringen av oppgradert sentralnett for hele strekningen Balsfjord-Hammerfest og beslutning om videreføring til østfylket oppfattes utskjøvet til en gang på 2020-tallet. Tilførsler gjennom oppgradert regionalnett forutsetter økt tilførsel på strøm via sentralnettet.

Dagens manglende forsyningssikkerhet i sentralnettet til Finnmark vil heller ikke tilfredsstillende oljenæringens framtidige kraftbehov. Allerede i dag forsynes fylket uten back-up (såkalt N-0) i til sammen 30 dager på årsbasis og dette vil ifølge kraftbransjen i fylket øke sterkt i årene framover.

Av hensyn til avklaring for framtidige aktører i Barentshavet sørøst og den lange tiden det tar for realisering av tiltak i nettstrukturen, vil Fylkesmannen tilrå at det tas beslutning om framføring av 420 kV nett til Varangerbotn med framdrift i tråd med tidligere planer og at mulighet for økt tilførsel østfra vurderes på nytt. Dette vil samtidig være avklarende også for eventuelle oppgraderinger i regionalnettet og styrke forsyningssikkerheten i fylket generelt.

Beredskap

Beredskapshensyn i forhold til åpning av Barentshavet sørøst representerer en stor utfordring i forhold til beliggenhet, klima og omlandets topografi, og oppfattes dekt opp i utredningen ut fra eksisterende metoder og løsninger.

I vurderingen av effekt av oljevernberedskap framgår at beredskapsnivået for oljevern i området dimensjoneres etter risikoen for oljeutslipp. Fylkesmannen vil her understreke at økt aktivitet ikke bare forventes å medføre opptrapping av tilgjengelig beredskap. Det må være en forutsetning at beredskapen *reelt* blir styrket. Spesielt bør det for den skisserte kystberedskapen etableres en parallell struktur i øst til den som er etablert vest i Barentshavet, ikke bare at den i vest også skal ivareta området i øst, slik vi leser forslaget. Transportmessig infrastruktur i området har som nevnt begrensninger. Klimatiske forhold kan hindre framkommelighet på eksisterende transportveier. Videre er det kapasitetsutfordringer knyttet til strandrensing.

Depotene for oljevernutstyr må plasseres slik at sårbarheten i infrastruktur og framkommelighet på grunn av vær, reduseres mest mulig.

Siden utslipp nær iskanten og nærmest land oppfattes å få størst negative følger, bør dette hensyntas i valg av blokker i en oppstartsfase i området.

Det er i dag manglende helikopterkapasitet øst i Finnmark. Fylkesmannen mener en beredskapsbase for helikopter i denne delen av fylket vil være en positiv styrking av beredskapen primært i utredningsområdet. En slik base kan imidlertid også styrke den alminnelige beredskapen i øst i ekstraordinære situasjoner, noe som vil ha en positiv samfunns effekt.

Men uansett tekniske forbedringer innenfor eksisterende og ny tradisjonell oljevernberedskap, ser vi klare begrensninger i muligheten for å hindre alvorlige konsekvenser hvis uhell først skjer. Det bør derfor i tillegg til slike tiltak, settes fokus på forebyggende tiltak og tekniske innretninger på installasjonene for å avgrense utslippet i tid.

Et forhold som ligger litt utenfor formålet for konsekvensutredningen, er samfunnets kapasitet til å håndtere en ulykke med mange skadde. Fylkesmannen vil på generelt grunnlag påpeke nødvendigheten av at helsetjenesten i fylket må dimensjoneres i takt med de utfordringer petroleumsaktiviteten i fylket avstedkommer.

Konsekvenser for miljø

Utredningen dokumenterer som forventet at Barentshavet generelt er et svært produktivt havområde. Videre slås havområdets nasjonale og internasjonale betydning for sjøfugl, sjøpattedyr, fisk og til dels isbjørn fast. Utredningen baserer seg primært på eksisterende kunnskap, som på flere områder er mangelfull både i forhold til sjøfugl og marine arter og habitat. Områdene nær land og iskant vil som nevnt være særlig sårbare for oljepåslag. Oppstart av petroleumsvirksomhet i området må ivareta slike forhold og baseres på best mulige kunnskap og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Generelt er risikoen for større hendelser og utslipp vurdert som lav. De klimatiske forhold, med ising, eventuell drivis og store værforandringer vil imidlertid kunne øke risikoen for hendelser relatert til drift og transport. Beregningene i konsekvensutredningen viser at det er stor forskjell mellom ulike geografiske plasseringer og betydelig sesongmessig variasjon. Vi støtter derfor bruk av strenge boretidbestemmelser og å legge særskilte risikofylte vedlikeholdsaktiviteter til perioder der høyt konsekvenspotensial kan unngås.

Kompetanse

Tilgang på relevant fagkompetanse er avgjørende for å realisere muligheter innenfor offshoresektoren. Det er et faktum at næringslivet i Finnmark i dag mangler deler av den kompetansen som petroleumsvirksomheten etterspør. Derfor er det viktig at den som får ansvaret utvikler konkrete tiltak som gjør næringslivet i Finnmark konkurransedyktig. Erfaringer fra andre prosjektet, viser at offshoreindustrien er global og henter inn leveranser fra etablerte klynger og selskap etablert på det globale markedet. Lokale virkninger kommer gjerne først gjennom mindre underleverandører. Slike utfordringer må også rettes mot regionale og lokale myndigheter og bedrifter i fylket i forhold til å utdanne og lære opp relevant og mangelfull fagkompetanse.

Forhold til Russland

Som anført fra Finnmark Fylkeskommune savner også vi at det ikke fokuseres mot forholdet til Russland i utredningen. Det aktuelle området omfatter mange grensekryssende interesser som felles miljø, klima og ressurser, og med behov for klare felles forvaltningssystemer, krav til tillatelser, beredskapssamarbeide og aksept for grensekryssende forsyningstjeneste med gjensidige positive ringvirkninger. Dette bør følges opp på alle nivå i forvaltningen.

Med hilsen

Gunnar Kjønneøy

